

ສາທາລະນະລັດ ປະຊາທິປະໄຕ ປະຊາຊົນລາວ
ສັນຕິພາບ ເອກະລາດ ປະຊາທິປະໄຕ ເອກະພາບ ວັດທະນະຖາວອນ

ລາຍງານກ່ຽວກັບການປະເມີນຂະແໜງການບໍລິການທີ່ມີທ່າແຮງ
ໃນການສ້າງລາຍຮັບ ຫຼື ການສະໜອງບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດ ຂອງ ສປປ ລາວ

- ອີງຕາມແຜນວຽກປະຈຳປີ ຂອງກົມນະໂຍບາຍການຄ້າຕ່າງປະເທດ ປະຈຳປີ 2020

ຄະນະເຈລະຈາການຄ້າດ້ານບໍລິການຂໍຮຽນສະເໜີກ່ຽວກັບການປະເມີນຂະແໜງການບໍລິການທີ່ມີທ່າແຮງໃນການສ້າງລາຍຮັບ ຫຼື ການສົ່ງອອກ ໂດຍຂໍ້ມູນແມ່ນອີງຕາມບົດສຶກສາກ່ຽວກັບຂະແໜງບໍລິການ ແລະ ຮູບແບບການສະໜອງບໍລິການທີ່ກ່ຽວກັບຜົນປະໂຫຍດການສົ່ງອອກການບໍລິການຂອງ ສປປ ລາວ ພາຍໃຕ້ ສິດທິພິເສດຂອງຂະແໜງບໍລິການທີ່ໄດ້ຮັບພາຍໃຕ້ຂອບ ອຄລ (Identifying Services Sectors and Modes of Supply of export interest to Lao PDR in the context of the WTO's Services Waiver) ທີ່ຮ່າງໂດຍຊ່ຽວຊານຕ່າງປະເທດ ໃນປີ 2014 ແລະ ສະຖິຕິລາຍຮັບຈາກຂະແໜງບໍລິການ.

ໂດຍລວມແລ້ວຂະແໜງບໍລິການເປັນຂະແໜງໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ມີການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ສ້າງລາຍຮັບໃຫ້ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໂດຍເຫັນໄດ້ຈາກອັດຕາສ່ວນຂອງການຄ້າດ້ານບໍລິການໃນໂຄງປະກອບຕົວເລກລວມຍອດຜະລິດຕະພັນພາຍໃນ (share of GDP) ສູງເຖິງ 41.61% ໃນປີ 2018 ເຊິ່ງຫຼາຍກວ່າຂະແໜງກະສິກໍາ ແລະ ອຸດສາຫະກໍາ¹. ອີງຕາມຂໍ້ມູນກ່ຽວກັບລາຍຮັບ ແລະ ການສົ່ງອອກຂອງຂະແໜງບໍລິການສາມາດສາມາດຕີລາຄາຂະແໜງບໍລິການທີ່ມີທ່າແຮງ ດັ່ງລາຍລະອຽດດັ່ງລຸ່ມນີ້:

I. ຂະແໜງບໍລິການທີ່ມີທ່າແຮງ

1. ຂະແໜງບໍລິການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ຂະແໜງທີ່ຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວ

ຂະແໜງບໍລິການທ່ອງທ່ຽວເປັນຂະແໜງທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ ໄດ້ປະກອບສ່ວນໃນການຂັບເຄື່ອນເສດຖະກິດເຖິງ 8% ຂອງ GDP (ປີ 2016).² ການທ່ອງທ່ຽວພາຍໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີຫຼາຍຮູບແບບບໍ່ວ່າຈະເປັນການທ່ອງທ່ຽວແບບອານຸລັກ, ການທ່ອງທ່ຽວແບບວັດທະນະທໍາ ແລະ ການທ່ອງທ່ຽວແບບກະສິກໍາ ເຊິ່ງສິ່ງເຫຼົ່ານີ້ ກໍລ້ວນແຕ່ແມ່ນຈຸດດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດໃນການໃຊ້ບໍລິການທີ່ຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວ ທັງຊຸກຍູ້ ແລະ ດຶງດູດການລົງທຶນທາງທຸລະກິດການທ່ອງທ່ຽວທີ່

¹ ສະຖິຕິປະຈຳປີ 2018, ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ, ກະຊວງແຜນການ ແລະ ການລົງທຶນ

² ຖານຂໍ້ມູນທະນາຄານໂລກ

ກ່ຽວຂ້ອງແບບທາງກົງ ແລະ ທາງອ້ອມ (ໂຮງແຮມ-ທີ່ພັກ, ຮ້ານອາຫານ, ທຸລະກິດການບໍລິການນໍາທ່ຽວ).³ ໃນປີ 2018 ມີ ໂຮງແຮມ-ທີ່ພັກ 3102 ແຫ່ງ ແລະ ຮ້ານອາຫານ 2951 ແຫ່ງ ທົ່ວປະເທດ (ຕາຕະລາງທີ 03 ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ).⁴

ພ້ອມນັ້ນ, ການບໍລິການທີ່ປົ່ນອ້ອມການທ່ອງທ່ຽວອື່ນໆ ຍັງໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມ ແລະ ເປັນຂະແໜງການທີ່ມີທ່າແຮງ ເຊັ່ນ: ການຂົນສົ່ງ (ເທັກຊີ, ລົດຕຸກໆ ແລະ ການບໍລິການເຊົ່າລົດຕ່າງໆໃຫ້ແກ່ນັກທ່ອງທ່ຽວ), ທຸລະກິດການຂາຍເຄື່ອງທີ່ລະນຶກ, ສະໜອງຜັກສະອາດ ແລະ ປອດສານພິດ, ເຄື່ອງຕໍ່າແຜນ, ຈັກສານ ແລະ ແກະສະລັກໃນເຂດທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ອື່ນໆ. ໃນນີ້, ທ່າແຮງຂອງການບໍລິການທີ່ກ່າວມາຍັງໄດ້ຊຸກຍູ້ ແລະ ຍົກສູງການພັດທະນາໃນການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງພື້ນຖານໂຄງລ່າງເພື່ອສະໜອງໃຫ້ແກ່ວຽກງານການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວເຊັ່ນ: ການສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຖະໜົນທົນທາງ ໂດຍສະເພາະ ຂະຫຍາຍເສັ້ນທາງທ່ອງທ່ຽວເຖິງສູນກາງເສດຖະກິດຊາຍແດນ ແລະ ພັດທະນາເສັ້ນທາງເຊື່ອມໂຍງແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວຜ່ານແດນເຊື່ອມຕໍ່ກັບ 4 ປະເທດອ້ອມຂ້າງ, ສະໜາມບິນ, ລະບົບໂທລະຄົມມະນາຄົມ, ໄຟຟ້າ-ນໍ້າປະປາ ແລະ ອື່ນໆ. ເຫັນໄດ້ວ່າຂະ ແໜງທ່ອງທ່ຽວແມ່ນຂະແໜງທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບໃນລະດັບທີ່ດີ (ການຊົມໃຊ້ການບໍລິການໃນສປປ ລາວຂອງບຸກຄົນ ແລະ ທຸລະກິດຕ່າງປະເທດ) ແລະ ໃນອະນາຄົດທຸລະກິດບໍລິການຕ່າງໆ ທີ່ຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວອາດສາມາດຂະຫຍາຍ ໄປສະໜອງບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດໄດ້.

ໃນນີ້, ເຫັນວ່າ ສປປ ລາວ ມີທ່າແຮງໃນການພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວບົນພື້ນຖານການນໍາໃຊ້ທ່າແຮງທາງດ້ານທໍາມະຊາດ, ວັດທະນະທໍາ ແລະ ມູນເຊື້ອປະຫວັດສາດ ແຕ່ຍັງຂາດການຕະຫຼາດທີ່ມີປະສິດທິຜົນ ແລະ ທາງເລືອກໃນການທ່ອງທ່ຽວທີ່ມີຄວາມຫຼາກຫຼາຍ. ສະນັ້ນ, ຄວນສຸມໃສ່ການສ້າງຕ່ອງໂສ້ການທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ການທ່ອງທ່ຽວແບບຄົບວົງຈອນ (Package tour) ຜ່ານການສ້າງການເຊື່ອມຕໍ່ທີ່ອໍານວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ນັກທ່ອງທ່ຽວ ນັບຕັ້ງແຕ່ການຈອງປີ້ຍົນ, ທີ່ພັກ, ການນໍາທົ່ວໄປສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຮັບສົ່ງ ນັກທ່ອງທ່ຽວ ເພື່ອເປັນການອໍານວຍຄວາມສະດວກ ແລະ ດຶງດູດນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ມາສປປ ລາວ ໃຫ້ພັກເຊົາຫຼາຍວັນ ແລະ ໃຊ້ຈ່າຍຫຼາຍຂຶ້ນ. ພ້ອມນີ້, ອາດຮ່ວມກັບປະເທດເພື່ອນບ້ານໃນການສ້າງແຜັກເກັດທ່ອງທ່ຽວທີ່ລວມສະຖານທີ່ທ່ອງທ່ຽວໃນຫຼາຍປະເທດໃກ້ຄຽງ ພ້ອມທັງໃຫ້ມີການຄຸ້ມຄອງລາຄາການບໍລິການອຸດສະຫະກໍາທ່ອງທ່ຽວໃຫ້ສົມເຫດສົມຜົນ ເພາະເມື່ອທຽບໃສ່ປະເທດບ້ານໃກ້ເຮືອນຄຽງການທ່ອງທ່ຽວໃນລາວ ແມ່ນແພງກວ່າປະເທດອ້ອມຂ້າງ. ໃຫ້ມີການໝູນໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີເຂົ້າໃນການທ່ອງທ່ຽວເຊັ່ນ: ການນໍາໃຊ້ application ຫຼື ເຄື່ອງມືອື່ນໆ ເພື່ອຊ່ວຍໃນການຈອງໂຮງແຮມ, ຈອງລົດນໍາສົ່ງນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ອື່ນໆ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ເອົາໃຈໃສ່ປັບປຸງແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວທີ່ມີການບໍລິການແລ້ວໃຫ້ມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ ຜ່ານການຊຸກຍູ້ໃຫ້ແຕ່ລະແຂວງດໍາເນີນການສໍາຫຼວດ-ຈັດສັນ ແລະ ວາງແຜນການໃນການພັດທະນາແຫຼ່ງທ່ອງທ່ຽວໃນແຂວງຂອງຕົນໃຫ້ມີຄວາມເປັນເອກະລັກທ້ອງຖິ່ນ ເພື່ອເປັນທາງເລືອກໃນການລົງທຶນຂອງລັດ ແລະ ເອກະຊົນ ທັງສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການຈັດງານ ແລະ ມີກິດຈະກໍາທີ່ນັກທ່ອງທ່ຽວໃຫ້ຄວາມສົນໃຈ ເຊັ່ນ: ງານວັດທະນະທໍາຊົນເຜົ່າ, ງານບຸນປະເພນີປະຈໍາທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ງານທີ່ເປັນສາກົນເຊັ່ນ: ງານຄອນເສີດ,

³ Identifying Services Sectors and Modes of Supply of export interest to Lao PDR in the context of the WTO's Services Waiver (Dahanayake, 2014)
⁴ ກົມພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງ ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທໍາ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

ເທດສະການດົນຕີນານາຊາດ, ການແຂ່ງຂັນປະກວດຮູບພາບທ່ອງທ່ຽວ, ເທດສະການໜັງນານາຊາດ ແລະ ອື່ນໆ.

2. ຂະແໜງບໍລິການຂົນສົ່ງ

ຂະແໜງການບໍລິການຂົນສົ່ງ ແມ່ນການບໍລິການທີ່ສາມາດສ້າງລາຍຮັບການສົ່ງອອກໃຫ້ແກ່ ສປປ ລາວ ເຊິ່ງເປັນອັນດັບສອງຮອງຈາກຂະແໜງທ່ອງທ່ຽວ.⁵ ການບໍລິການຂົນສົ່ງເປັນຂະແໜງທີ່ມີສາຍພົວພັນບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ການບໍລິການອື່ນໆ ແຕ່ຍັງພົວພັນເຖິງຕົ້ນທຶນຂອງການຜະລິດສິນຄ້າ ທີ່ມີການຂົນສົ່ງສິນຄ້າໃຫ້ເຖິງຈຸດປາຍທາງ ຫຼື ຈາກຜູ້ຂາຍໄປຫາຜູ້ຊື້ ລວມທັງການສົ່ງອອກສິນຄ້າ. ສະນັ້ນ, ລັດຖະບານກໍ່ມີນະໂຍບາຍການພັດທະນາເສັ້ນທາງການຄົມມະນາຄົມຫຼາຍຮູບແບບທັງທາງອາກາດ ແລະ ທາງບົກ ເພື່ອເຊື່ອມຕໍ່ ສປປ ລາວ ກັບບັນດາປະເທດໃນພາກພື້ນ ແລະ ສາກົນ.

ເຖິງແມ່ນວ່າໃນຂະແໜງບໍລິການຂົນສົ່ງຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີນະໂຍບາຍເປີດໃຫ້ມີການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດຜ່ານການໃຫ້ພັນທະການເປີດຂະແໜງບໍລິການແບບສອງຝ່າຍ ແລະ ພາຍໃຕ້ສັນຍາການຄ້າເສລີໃນຂອບຕ່າງໆ, ແຕ່ອີງໃສ່ສະພາບຕົວຈິງເຫັນໄດ້ວ່າການລົງທຶນຂອງນັກລົງທຶນພາຍໃນກໍ່ເປັນອົງປະກອບທີ່ສໍາຄັນ ແລະ ມີທ່າແຮງໃນການດໍາເນີນທຸລະກິດດັ່ງກ່າວໄດ້. ໃນປະຈຸບັນ, ບໍລິສັດຂົນສົ່ງພາຍໃນຂອງ ສປປ ລາວ ແມ່ນມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍມີປັດໄຈຊຸກຍູ້ຈາກການນໍາເຂົ້າຂອງສິນຄ້າຈາກຕ່າງປະເທດເປັນຈໍານວນຫຼາຍ ແລະ ການເຂົ້າມາຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວ ຫຼື ຄົນຕ່າງປະເທດ ທີ່ນັບມື້ນັບຫຼາຍຂຶ້ນ ໂດຍເຫັນໄດ້ຈາກການຂົນສົ່ງຜູ້ໂດຍສານ ແລະ ສິນຄ້າຜ່ານດ່ານ ຫຼື ສະໜາມບິນຕ່າງໆ.⁶ ສະນັ້ນ, ເຫັນວ່າຄວນມີການສົ່ງເສີມ ແລະ ພັດທະນາແບບຈິງຈັງ ທັງການບໍລິການຂົນສົ່ງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ຊຶ່ງຈະສາມາດດຶງດູດນັກລົງທຶນທັງພາຍ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ສົນໃຈໃນວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ ໃຫ້ລົງທຶນດໍາເນີນທຸລະກິດ ແລະ ມີການແຂ່ງຂັນທີ່ຫຼາຍຂຶ້ນ ເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນຂອງການຂົນສົ່ງໃຫ້ແກ່ຜູ້ໃຊ້ບໍລິການ. ໂດຍອີງຕາມຂໍ້ມູນຈາກກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ຊື້ໃຫ້ເຫັນວ່າການສົ່ງອອກການບໍລິການການຂົນສົ່ງຈາກປີ 2017 ມີມູນຄ່າ 92,09 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເພີ່ມຂຶ້ນມາເປັນ 114,77 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2018. ການນໍາເຂົ້າການບໍລິການການຂົນສົ່ງຈາກປີ 2017 ມີມູນຄ່າ 56,51 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເພີ່ມຂຶ້ນມາເປັນ 126,79 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ໃນປີ 2018.

ໃນນີ້, ເຫັນວ່າພາກລັດ ແລະ ທຸລະກິດ ຄວນມີການຄົ້ນຄິດຮ່ວມກັນເພື່ອຊອກວິທີທາງໃນການຫຼຸດຜ່ອນຕົ້ນທຶນການຂົນສົ່ງ ທັງເພີ່ມມູນຄ່າທາງເສດຖະກິດ, ຂະຫຍາຍຖານເສດຖະກິດ ແລະ ຕ້ອງໂສ້ການຜະລິດໃຫ້ກ້ວາງຂຶ້ນ ໂດຍການເຊື່ອມໂຍງດ້ານການຄົມມະນາຄົມຂົນສົ່ງໂລຈິສຕິກ ແລະ ໂທລະ

⁵ Dahanayake, 2014

⁶ ກະຊວງຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທໍາ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ, 2016: ສປປ ລາວ ປະກອບມີທັງໝົດ 4 ສະໜາມບິນທີ່ເປັນລະດັບສາກົນ (ສະໜາມບິນວັດໄຕ, ສະໜາມບິນຫຼວງພະບາງ, ສະໜາມບິນສະຫວັນນະເຂດ ແລະ ສະໜາມບິນປາກເຊ) ເຊິ່ງມີຖ້ຽວບິນເຂົ້າອອກຈາກຫຼາຍສາຍການບິນຂອງຕ່າງປະເທດໃນແຕ່ລະມື້ ໂດຍເປັນອີກທາງເລືອກໜຶ່ງຂອງການຂົນສົ່ງທັງຜູ້ໂດຍສານ ແລະ ສິນຄ້າ ທີ່ສະດວກ ແລະ ວ່ອງໄວ. ສປປ ລາວ ມີດ່ານຊາຍແດນຕິດກັບ 5 ປະເທດ ແລະ ມີເຖິງ 19 ດ່ານ (ກໍາປູເຈຍ, ສປ ຈີນ, ມຽນມ້າ, ປະເທດໄທ, ແລະ ຫວຽດນາມ).

ຄົມມະນາຄົມ. ຄວນເອົາໃຈໃສ່ຊຸກຍູ້ບາງຂອບຮ່ວມມືອານຸພາກພື້ນທີ່ມີໃນບາງແຜນງານ ເຊັ່ນ: ແຜນງານ GMS, ACMECS, IMT-GT, JDS ແລະ BIMSTEC ແລະ ພາກພື້ນອາຊຽນ.

3. ຂະແໜງບໍລິການສື່ສານ

ຂະແໜງບໍລິການສື່ສານມີການສົ່ງອອກເປັນອັນດັບທີສາມ ໂດຍລວມມີ ການບໍລິການອິນເຕີເນັດ, ໂທລະສັບ, ໄປສະນີ, ແຟັກ, ແລະ ການບໍລິການໄປສະນີດ່ວນ ທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ແກ່ທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດທີ່ອາໄສຢູ່ ສປປ ລາວ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວໃນ ສປປ ລາວ ທັງກວມເອົາການບໍລິການໂທລະຄົມມະນາຄົມຕ່າງປະເທດ. ໂດຍອີງຕາມແຜນພັດທະນາ ໄປສະນີ, ໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ການສື່ສານ ປະຈຳປີ 2019, ປະຈຸບັນໜ່ວຍງານໄປສະນີ ສາມາດເຊື່ອມໂຍງກັບບັນດາປະເທດສະມາຊິກຂອງ ສະຫະພາບໄປສະນີສາກົນທັງໝົດ 192 ປະເທດ ເຊິ່ງສາມາດຕອບສະໜອງການບໍລິການ ແລະ ຮັບໃຊ້ແກ່ ສັງຄົມໄດ້ຢ່າງສະດວກ ໃນການບໍລິການ ຮັບຝາກ, ຈັດສິ່ງ ແລະ ແຈກຢາຍເຄື່ອງຝາກທາງໄປສະນີທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ການເຊື່ອມໂຍງດ້ານໂທລະຄົມ ແລະ ອິນເຕີເນັດ ກັບສາກົນ ປະຈຸບັນ ສປປ ລາວ ມີຈຸດ ເຊື່ອມຕໍ່ສາຍສົ່ງຈຳນວນ 11 ຈຸດ, ລວມມີ: ໄທ, ຫວຽດນາມ, ກຳປູເຈຍ ແລະ ສປ ຈີນ. ພ້ອມທັງໄດ້ ຂະຫຍາຍລະບົບສູນກາງໂທລະສັບ ແລະ ອິນເຕີເນັດລະຫວ່າງປະເທດສາມາດຮັບຮອງບໍລິມາດການເຊື່ອມຕໍ່ ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ກັບຕ່າງປະເທດໄດ້ 100%.

ສຳລັບຂະແໜງການນີ້ຄວນສົ່ງເສີມການພັດທະນາໂຄງລ່າງພື້ນຖານດ້ານໂທລະຄົມມະນາຄົມ ແລະ ຂໍ້ມູນຂ່າວສານທາງເອເລັກໂຕຣນິກທີ່ມີຄວາມໄວສູງໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວ ແລະ ມີຄຸນນະພາບເພື່ອສ້າງໃຫ້ເປັນຂະ ແໜງບໍລິການທີ່ທັນສະໄໝ ແລະ ຍັງຕ້ອງສ້າງຄວາມເຂັ້ມແຂງດ້ານດິຈິຕອນໃຫ້ພົ້ນລະເມືອງ ໂດຍຜ່ານການ ບໍລິການທາງຂໍ້ມູນຂ່າວສານທີ່ເຂົ້າເຖິງງ່າຍ ແລະ ນຳເອົາລະບົບດິຈິຕອນເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການສຶກສາໃນບັນດາ ໂຮງຮຽນ, ມີການເສີມສ້າງທັກສະໃໝ່ໆ ໂດຍຜ່ານສູນກາງການຮຽນຮູ້ໂທລະຄົມຍຸກໃໝ່ ລວມທັງຂະບວນ ການຮຽນຮູ້ອື່ນໆ ຍ້ອນໄອຊີທີ່ຈະຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອສະໜັບສະໜູນການບໍລິການອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການສຶກສາອອນ ລາຍ, ການບໍລິການທະນາຄານ, ການຝຶກອົບຮົມ, ການສະໜອງການບໍລິການດ້ານສາທາລະນະສຸກ, ການຮັບ ມື ແລະ ການຟື້ນຟູຈາກໄພພິບັດ ແລະ ການໃຫ້ບໍລິການອື່ນໆຂອງພາກລັດ ແລະ ທຸລະກິດ (ເຫັນໄດ້ຈະແຈ້ງ ເຖິງຄວາມຈຳເປັນໃນຊ່ວງວິກິດການໂຄວິດ-19). ພ້ອມນີ້, ໃຫ້ສົ່ງເສີມນະວັດຕະກຳໃໝ່ໆ ລວມເຖິງ ການ ສ້າງ ແລະ ນຳໃຊ້ application ຊ່ວຍອຳນວຍຄວາມສະດວກໃຫ້ແກ່ການຄ້າທາງເອເລັກໂທນິກ, ເຮັດທຸລະ ກຳທາງການເງິນ, ຂົນສົ່ງ ແລະ ອື່ນໆ.

4. ຂະແໜງບໍລິການກໍ່ສ້າງ

ເປັນຂະແໜງທີ່ມີທ່າແຮງສົ່ງອອກ ທີ່ໄດ້ສະໜອງໃຫ້ແກ່ທັງຄົນລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ຢູ່ພາຍໃນ ສປປ ລາວ ໂດຍລວມເຖິງການບໍລິການກໍ່ສ້າງຕຶກອາຄານ, ການຕິດຕັ້ງ ແລະ ການຕໍ່ເຕີມຕຶກອາຄານ ແລະ ການກໍ່ສ້າງທີ່ຕິດພັນກັບເຂື່ອນໄຟຟ້ານ້ຳຕົກ ແລະ ກິດຈະກຳການຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ ເຊິ່ງສະໜອງບໍລິການໂດຍ ບໍລິສັດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ແລະ ການບໍລິການວິສະວະກຳໃນຮູບແບບຕ່າງໆ. ໃນປີ 2018, ການນຳ

ເຂົ້າການບໍລິການດ້ານການກໍ່ສ້າງເຊິ່ງໄດ້ຫຼຸດລົງຈາກ 37,27 ມາເປັນ 32,53 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ. ການສົ່ງອອກການບໍລິການດ້ານການກໍ່ສ້າງຈາກປີ 2017 ມີມູນຄ່າ 9,47 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ເພີ່ມຂຶ້ນມາເປັນ 36,72 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດໃນປີ 2018.⁷

ສໍາລັບຂະແໜງການນີ້ ຄວນສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການຮຽນຮູ້ເອົາເຕັກນິກການກໍ່ສ້າງ ແລະ ອອກແບບຈາກຕ່າງປະເທດທີ່ມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະ ໄດ້ຮັບການຮັບຮອງຂອງສາກົນ ຜ່ານການຮ່ວມທຶນກັບບໍລິສັດກໍ່ສ້າງຕ່າງປະເທດທີ່ມີຊື່ສຽງ ແລະ ຮ່ວມເຮັດວຽກກັບຊ່ຽວຊານດ້ານການກໍ່ສ້າງ. ພ້ອມນີ້, ກໍ່ສົ່ງເສີມບໍລິສັດທີ່ປຶກສາດ້ານການກໍ່ສ້າງຕ່າງໆ ໃຫ້ຍົກລະດັບໃນການບໍລິການການກໍ່ສ້າງ ຫຼື ການໃຫ້ຄໍາປຶກສາໃຫ້ເປັນທີ່ຍອມຮັບຂອງສາກົນ.

5. ຂະແໜງບໍລິການການເງິນ-ທະນາຄານ

ການສະໜອງບໍລິການການເງິນ-ທະນາຄານໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ແມ່ນສະໜອງໃຫ້ແກ່ບຸກຄົນ, ນິຕິບຸກຄົນ ແລະ ອົງການຕ່າງໆ ຂອງລາວ ແລະ ຕ່າງປະເທດ ທີ່ຢູ່ ສປປ ລາວ ໂດຍລວມເຖິງການບໍລິການປະກັນໄພໃຫ້ກັບໂຄງການໃຫຍ່ເຊັ່ນ: ໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ຂຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່ຕ່າງໆ, ການບໍລິການທະນາຄານ ແລະ ແລກປ່ຽນເງິນຕາ ລ້ວນແຕ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ເສດຖະກິດໂດຍລວມຜ່ານການສ້າງລາຍຮັບ ແລະ ການສົ່ງອອກການບໍລິການປະເພດຕ່າງກ່າວ. ສໍາລັບການສົ່ງອອກການບໍລິການດ້ານການເງິນໃນປີ 2018 ແມ່ນ 1,43 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ ແລະ ການສົ່ງອອກການບໍລິການດ້ານການປະກັນໄພເພີ່ມຂຶ້ນຈາກປີ 2017 ມາເປັນ 3,15 ລ້ານໂດລາສະຫະລັດ.⁸

ຄວນສົ່ງເສີມການນໍາໃຊ້ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ທັນສະໄໝເຂົ້າໃນການບໍລິການທະນາຄານ (Fintech). ປະຈຸບັນ, ໄດ້ມີການນໍາໃຊ້ application ທີ່ເປັນຂອງທະນາຄານໃດໜຶ່ງ ເຂົ້າໃນການເຮັດທຸລະກໍາທາງການເງິນ ແຕ່ເຫັນວ່າອາດຂະຫຍາຍໃຫ້ສາມາດເຮັດການຊໍາລະໂດຍຜ່ານ application ອື່ນໆ ທີ່ເປັນຂອງທຸລະກິດ ທີ່ປະຈຸບັນເຫັນວ່າຍັງບໍ່ສາມາດເຮັດໄດ້ເຊັ່ນການຊໍາລະໂດຍກົງຜ່ານ Food Panda, Goteddy and LOCA ໂດຍຜ່ານ Air Wallet ແລະ ເຕັກໂນໂລຊີອື່ນໆ ໂດຍການເກັບຄ່າທໍານຽມທີ່ຕໍ່າເພື່ອຫຼຸດຕົ້ນທຶນໃຫ້ພາກທຸລະກິດ.

6. ຂະແໜງບໍລິການວິຊາຊີບ

- ການບໍລິການບັນຊີ, ກວດສອບບັນຊີ ແລະ ລົງບັນຊີ: ປະຈຸບັນມີບໍລິສັດທັງພາຍໃນ ແລະ ຮ່ວມທຶນຂອງຕ່າງປະເທດທີ່ໃຫ້ບໍລິການບັນຊີ, ກວດສອບບັນຊີ ແລະ ບັນທຶກບັນຊີ ໃນ ສປປ ລາວ. ໃນນີ້, ເຫັນວ່າຂະແໜງດັ່ງກ່າວມີການຂະຫຍາຍຕົວດີ ແລະ ທັງພາກລັດກໍໃຫ້ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ໃນການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ສ້າງຄວາມອາດສາມາດໃຫ້ແກ່ບຸກຄະລາກອນທີ່ໃຫ້ບໍລິການໃນຂະແໜງດັ່ງກ່າວ ທັງມີສະພາວິຊາຊີບນັກບັນຊີ ແລະ ນັກກວດສອບ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ການຝຶກອົບຮົມ ແລະ ສ້າງນັກບັນຊີ, ນັກກວດສອບ ແລະ ນັກບັນທຶກບັນຊີມີອາຊີບ.

⁷ ສູນສະຖິຕິແຫ່ງຊາດ: ສະຖິຕິປີ 2018 ເຊິ່ງເຫັນໄດ້ເຖິງກໍາລັງແຮງການສົ່ງອອກທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນຂອງ ສປປ ລາວ.

⁸ ກົມນະໂຍບາຍເງິນຕາ, ທະນາຄານ ແຫ່ງ ສປປ ລາວ

- ການບໍລິການສະຖາປັດຕະຍະກຳ ແລະ ວິສະວະກຳ: ການບໍລິການນີ້ໄດ້ຮັບການຂະຫຍາຍຕົວຄຽງຄູ່ກັບການບໍລິການກໍ່ສ້າງ, ການກໍ່ສ້າງເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ແລະ ບໍ່ແຮ່ ທີ່ເຮັດໃຫ້ມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການຜູ້ໃຫ້ບໍລິການທີ່ມີຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດໃນວິຊາຊີບນີ້. ພ້ອມນັ້ນ, ໄດ້ມີການສ້າງບຸກຄະລາກອນໃຫ້ມີພື້ນຖານຄວາມຮູ້ນັບແຕ່ຢູ່ໃນມະຫາວິທະຍາໄລແຫ່ງຊາດ ທີ່ມີຄະນະສະຖາປັດຕະຍະກຳສາດ ແລະ ຄະນະວິສະວະກຳສາດ ທັງມີສາຂາສະເພາະສໍາລັບບໍ່ແຮ່ ແລະ ໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ ໂດຍຜ່ານມາກໍ່ມີນັກສະຖາປັດ ແລະ ວິສະວະກອນລາວ ທີ່ໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນຄຸນວຸດທິມາດຕະຖານສາກົນ ທີ່ໄດ້ໃຫ້ບໍລິການລູກຄ້າທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ດັ່ງນັ້ນ, ເຫັນໄດ້ວ່າການສົ່ງອອກການບໍລິການວິຊາຊີບສະຖາປັດ ແລະ ວິສະວະກອນແມ່ນມີທ່າແຮງທີ່ຈະເພີ່ມທະວີຂຶ້ນຖ້າໄດ້ຮັບການສົ່ງເສີມທີ່ເໝາະສົມ ໂດຍສະເພາະ ການບໍລິການສະຖາປັດຕະຍະກຳສໍາລັບການກໍ່ສ້າງ ທີ່ຕິດພັນກັບວຽກງານບໍ່ແຮ່ ແລະ ເຂື່ອນໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການບໍລິການທີ່ປຶກສາສໍາລັບການກໍ່ສ້າງຂົວທາງ ແລະ ການບໍລິການວິສະວະກຳຄົບວົງຈອນ.⁹ ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຢາກສົ່ງອອກການບໍລິການວິຊາຊີບໃຫ້ໄດ້ດີຕ້ອງໄດ້ໃຫ້ການຍົກລະດັບທັກສະຜົມແຮງງານຂອງຊັບພະຍາກອນມະນຸດຂອງ ສປປ ລາວ.

ຈາກການຄາດຄະເນເຫັນວ່າການຈ້າງງານຮອດປີ 2025 (ຕາຕະລາງທີ 01 ໃນເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ) ແມ່ນການຈ້າງງານແຮງງານທີ່ມີທັກສະສູງໃນ ສປປ ລາວ ລະຫວ່າງ ປີ 2018 ຫາ 2025 ໂດຍສະເລ່ຍຈະເພີ່ມຂຶ້ນ 33,929 ຄົນ ຕໍ່ປີໃນນັ້ນ ປະມານ 91% ແມ່ນຈະຖືກຈ້າງໃນຂະແໜງບໍລິການ. ເມື່ອສົມທຽບກັບຈໍານວນນັກສຶກສາ ແລະ ພະນັກງານທີ່ຄາດວ່າຈະຮຽນຈົບໃນແຕ່ລະປີເຫັນວ່າ:

- ຂະແໜງການບໍ່ແຮ່ ເປັນຂະແໜງການທີ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງກັນຫຼາຍລະຫວ່າງການຈ້າງງານຕົວຈິງ ແລະ ນັກຮຽນທີ່ຈະຈົບໃນຂະແໜງ ການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ (ປະມານ 10.78 ເທົ່າຕົວ) ແລະ ການຈ້າງງານໃນຂະແໜງການນີ້ຍັງມີທ່າອ່ຽງທີ່ຫຼຸດລົງໃນແຕ່ລະປີ. ສະນັ້ນ, ອາດຈະສົ່ງເສີມເພື່ອໃຫ້ສາມາດສົ່ງອອກແຮງງານທີ່ເຫຼືອໃນຕະຫຼາດໃຫ້ແກ່ຕະຫຼາດອື່ນທີ່ມີຄວາມຕ້ອງການ.

- ສໍາລັບຂະແໜງໄຟຟ້າ (ໄຟຟ້າ, ນໍ້າປະປາ ແລະ ອາຍແກສ) ກໍ່ມີຈໍານວນນັກຮຽນທີ່ຈົບສູງກວ່າການຈ້າງງານຕົວຈິງ, ຢ່າງໃດກໍຕາມຈໍານວນແຮງງານທີ່ເຫຼືອໃນຂະແໜງການນີ້ຍັງສາມາດເຂົ້າໄປເຮັດວຽກໃນຂະແໜງບໍລິການໄດ້ເປັນຕົ້ນແມ່ນ: ຊ່າງໄຟຟ້າ, ຊ່າງນໍ້າ, ພະນັກງານໄຟຟ້າ-ນໍ້າປະປາ ນອກຈາກການເຂົ້າໄປເຮັດວຽກໃນບັນດາໂຄງການເຂື່ອນໄຟຟ້າຕ່າງໆ.

- ຂະແໜງປຸງແຕ່ງ ແລະ ບໍລິການ ເປັນຂະແໜງການທີ່ມີຄວາມດຸນດ່ຽງລະຫວ່າງ ການຈ້າງງານ ແລະ ຈໍານວນແຮງງານທີ່ຮຽນຈົບ. ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຄວນມີແຜນການສ້າງແຮງງານໃນຂະແໜງການເຫຼົ່ານີ້ຕື່ມ ເພື່ອຮັບປະກັນທັກສະສົມແຮງງານທີ່ສາມາດສົ່ງອອກ ຫຼື ສະໜອງບໍລິການໄດ້.

ໂດຍລວມຄວນສົ່ງເສີມຜູ້ບໍລິການວິຊາຊີບໃນຂະແໜງຕ່າງໆ ໃຫ້ມີທັກສະທາງດ້ານພາສາອັງກິດ ແລະ ທັກສະອື່ນໆທີ່ຈໍາເປັນສໍາລັບການປະກອບອາຊີບຕົວຈິງ ເຊິ່ງນອກຈາກຈະເພີ່ມເຂົ້າໃນຫຼັກສູດການຮຽນ-ການສອນ ແລ້ວຍັງໃຫ້ມີການຝຶກງານຕົວຈິງທີ່ກົງກັບສາຂາອາຊີບທັງກ່ອນ ແລະ ຫຼັງການຮຽນຈົບ. ທາງພາກລັດທີ່ກ່ຽວຂ້ອງອາດຊ່ວຍເຈລະຈາກັບພາກທຸລະກິດໃນການສ້າງເຄືອຂ່າຍຂອງການຮັບເອົາແຮງງານໄປ

⁹ Dahanayake, 2014

ຝຶກງານ-ເຮັດວຽກ ຖ້າຜູ້ບໍລິການວິຊາຊີບມີລະດັບໃດໜຶ່ງທີ່ສາມາດປະກອບສ່ວນໃຫ້ທຸລະກິດໄດ້ແມ່ນໃຫ້ມີ ການຈ່າຍເງິນເດືອນໃນຊ່ວງລົງຝຶກງານ.

7. ຂະແໜງບໍລິການຈຳໜ່າຍ

ການບໍລິການຈຳໜ່າຍແມ່ນມີທ່າແຮງຂະຫຍາຍຕົວດີ ເຖິງແມ່ນວ່າ ສປປ ລາວ ຈະມີກຳລັງການ ຜະລິດສິນຄ້າທີ່ອ່ອນນ້ອຍ ແຕ່ການບໍລິການຈຳໜ່າຍແມ່ນກວມເອົາທັງສິນຄ້າທີ່ຜະລິດພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ຂະແໜງການນີ້ແມ່ນກວມເອົາການຈຳໜ່າຍສິນຄ້າຂອງບຸກຄົນອື່ນເພື່ອຄ່ານາຍໜ້າ ຫຼື ຄ່າຕອບ ແທນ ໂດຍສ່ວນໃຫຍ່ຍັງດຳເນີນໂດຍບໍລິສັດນຳເຂົ້າ-ສົ່ງອອກ ແລະ ນາຍໜ້າທຸລະກິດການຄ້າອື່ນໆ ແລະ ການຈຳໜ່າຍພາຍໃຕ້ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າ (ແຟຣນໄຊ). ປະຈຸບັນເຫັນໄດ້ວ່າທຸລະກິດລາວແມ່ນປະສິບຜົນສຳ ເລັດໃນການເຮັດທຸລະກິດຮ້ານອາຫານ ແລະ ເຄື່ອງດື່ມ ພາຍໃຕ້ເຄື່ອງໝາຍການຄ້າຊຶ່ງສາມາດສະໜອງສິນຄ້າ ໃຫ້ສັງຄົມຢ່າງເປັນປົກກະຕິ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ, ເຮັດໃຫ້ປະຊາຊົນສາມາດເຂົ້າ ເຖິງສິນຄ້າໄດ້ຢ່າງສະດວກ; ສ້າງ ແລະ ປັບປຸງຕາໜ່າງຈຳໜ່າຍສິນຄ້າໃຫ້ເພີ່ມຂຶ້ນທັງມີຄວາມທັນສະໄໝ ແລະ ຄົບວົງຈອນ ເພື່ອດຶງດູດໃຫ້ຄົນມາຊື້ ແລະ ໃຊ້ຈ່າຍຢູ່ພາຍໃນປະເທດ.

ນອກຈາກນັ້ນ, ຄວນສົ່ງເສີມຂະບວນການຜະລິດສິນຄ້າພາຍໃນປະເທດໂດຍສະເພາະການສົ່ງເສີມ ການຈຳໜ່າຍສິນຄ້າໂອດອບດ້ວຍການອຳນວຍຄວາມສະດວກໃນຮູບການຕ່າງໆເປັນຕົ້ນແມ່ນການຊ່ວຍເຫຼືອ ທາງດ້ານເຕັກນິກວິຊາການ, ການອອກແບບສິນຄ້າ, ເຕັກໂນໂລຊີ ແລະ ການບໍລິຫານຈັດການ ເພື່ອຊຸກຍູ້ ສົ່ງເສີມໃຫ້ປະຊາຊົນນຳໃຊ້ຫົວຄິດປະດິດສ້າງປະສົມປະສານກັບພູມປັນຍາຂອງຊຸມຊົນທ້ອງຖິ່ນເຂົາເຈົ້າ. ນຳ ໃຊ້ທ່າແຮງ ແລະ ນຳໃຊ້ຊັບພະຍາກອນທີ່ມີຢູ່ໃນທ້ອງຖິ່ນໃນການພັດທະນາ ແລະ ຜະລິດສິນຄ້າໃຫ້ໄດ້ ຄຸນະພາບ ມີມາດຕະຖານເພື່ອຈຳໜ່າຍໄດ້ທັງຢູ່ຕະຫຼາດພາຍໃນ ແລະ ສົ່ງອອກໄປຕ່າງປະເທດ. ເນື່ອງຈາກ ສປປ ລາວ ມີທ່າແຮງໃນການຜະລິດກະສິກຳໂດຍການປັບປຸງໄປສູ່ສິນຄ້າກະສິກຳແບບໃໝ່ຕາມທ່າແຮງຂອງ ແຕ່ລະພື້ນທີ່ໃນການສົ່ງເສີມການປູກຜັກ ແລະ ໝາກໄມ້ປອດສານພິດ, ສົ່ງເສີມຕະຫຼາດສີຂຽວຈຳໜ່າຍ ສິນຄ້າຜ່ານທາງການຄ້າເອເລັກໂຕຣນິກທັງພາຍໃນ ແລະ ຕ່າງປະເທດ. ພ້ອມທັງ, ພັດທະນາອຸດສາຫະກຳ ກະສິກຳແປຮູບໄປສູ່ຜະລິດຕະພັນທີ່ມີມູນຄ່າສູງໂດຍສະໜັບສະໜູນການວິໃຈ ແລະ ພັດທະນາເພີ່ມຂຶ້ນ ຄວາມສາມາດໃນການແຂ່ງຂັນ, ສ້າງເຄືອຂ່າຍລະຫວ່າງພາກເອກະຊົນ, ສະຖາບັນການສຶກສາ ແລະ ພາກລັດ ໃນການແລກປ່ຽນຄວາມຮູ້, ຂໍ້ມູນ, ເຕັກໂນໂລຊີ ໃນການແປຮູບສິນຄ້າກະສິກຳ ແລະ ອາຫານໃຫ້ເປັນ ຜະລິດຕະພັນສຳເລັດຮູບທີ່ມີມູນຄ່າສູງໃຫ້ຕອບສະໜອງຕະຫຼາດສິນຄ້າ ແລະ ການສົ່ງອອກ.

8. ຂະແໜງບໍລິການສຶກສາ

ປະຈຸບັນເຫັນວ່າມີນັກຮຽນຕ່າງປະເທດໄດ້ມາແລກປ່ຽນ ແລະ ສຶກສາຮຳຮຽນໃນມະຫາວິທະຍາໄລ ຂອງລາວ ແລະ ມີເດັກນ້ອຍທີ່ເປັນລູກຫຼານຂອງຄົນຕ່າງປະເທດໄດ້ຮຳຮຽນທີ່ໂຮງຮຽນນານາຊາດທີ່ເປີດສິດ ສອນໃນລາວ ເຊິ່ງການບໍລິການສຶກສາແມ່ນມີທ່າແຮງທີ່ຈະຂະຫຍາຍຕົວໄດ້ໄວ ແລະ ອາດສາມາດໄປສະໜ ອງບໍລິການຢູ່ຕ່າງປະເທດໃນອະນາຄົດ. ອີງຕາມຕາະລາງທີ 02 ຢູ່ເອກະສານຊ້ອຍທ້າຍເຫັນວ່າມີຄູສອນ

ຈຳນວນຫຼາຍຖ້າໄດ້ຮັບການຍົກລະດັບທັກສະການສອນອາດມາສາມາດເພີ່ມການສົ່ງອອກໃນຂະແໜງການສຶກສາໄດ້.

ໃນນີ້, ຄວນເພີ່ມທັກສະທີ່ຈຳເປັນໃຫ້ແກ່ຄູ-ອາຈານ ເຊັ່ນ: ທັກສະທາງດ້ານພາສາອັງກິດ ແລະ ພາສາຕ່າງປະເທດອື່ນໆ ທີ່ເຫັນວ່າມີຄວາມຕ້ອງການຂອງຕະຫຼາດ ເພື່ອເປັນພື້ນຖານໃຫ້ແກ່ການສ້າງກຳລັງແຮງງານທີ່ມີສີມື ແລະ ມີຄຸນນະພາບສູງຂຶ້ນ. ພ້ອມດຽວກັນນັ້ນ, ກໍປັບປຸງ ແລະ ຂະຫຍາຍຫຼັກສູດການສອນຢູ່ໃນລະດັບອາຊີວະສຶກສາ ແລະ ມະຫາວິທະຍາໄລດ້ານສາຂາວິຊາທີ່ເປັນທ່າແຮງໃນການພັດທະນາເສດຖະກິດ-ສັງຄົມ ເປັນຕົ້ນແມ່ນ ຂະແໜງໄຟຟ້າ, ບໍ່ແຮ່, ປຸງແຕ່ງ, ຫັດຖະກຳ, ນາຍຊ່າງ ແລະຂະແໜງການບໍລິການ ເພື່ອຮັບປະກັນຄຸນນະພາບຂອງນັກສຶກສາທີ່ຈົບອອກມາແລ້ວໃຫ້ສາມາດເຮັດວຽກໄດ້ໃນຕົວຈິງ ແລະ ເປັນແຮງງານສະໜອງໃຫ້ແກ່ຂະແໜງບໍລິການຕ່າງໆ ທັງເຂົ້າໃນຂົງເຂດການຜະລິດອື່ນໆ.

9. ຂະແໜງບໍລິການບັນເທີງ

ການບໍລິການບັນເທີງແມ່ນອີກຂະແໜງໜຶ່ງທີ່ມີທ່າແຮງ ໂດຍສະເພາະ ກຸ່ມນັກຮ້ອງ, ການຟ້ອນ ແລະ ເຕັ້ນທາງວັດທະນະທຳ ທີ່ເປັນທີ່ນິຍົມຂອງນັກທ່ອງທ່ຽວ ເຊິ່ງນອກຈາກຈະສະໜອງບໍລິການດັ່ງກ່າວໃຫ້ແກ່ພາຍໃນ ແລະ ນັກທ່ອງທ່ຽວຕ່າງປະເທດແລ້ວ ອາດຈະສາມາດສະໜອງບໍລິການດັ່ງກ່າວໃຫ້ແກ່ປະເທດອື່ນທີ່ມີຄົນເຊື້ອຊາດລາວອາໄສຢູ່ຫຼາຍເຊັ່ນ: ປະເທດຝລັ່ງ ແລະ ອາເມລິກາ. ຂະແໜງບັນເທີງຢູ່ໃນ ສປປ ລາວ ແມ່ນໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ແລະ ເປັນຂະແໜງໜຶ່ງທີ່ເອື້ອອຳນວຍ ແລະ ເປັນອົງປະກອບໃຫ້ແກ່ການທ່ອງທ່ຽວ. ດັ່ງນັ້ນ, ຄວນສ້າງລະບຽບການຄຸ້ມຄອງທີ່ເໝາະສົມ, ຈັດສັນໃຫ້ເປັນບ່ອນ ແລະ ໃນຂະນະດຽວກັນກໍສົ່ງເສີມໃຫ້ທຸລະກິດທີ່ມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງໃນຮູບແບບການບໍລິການໃໝ່ໆ ໃນຂົງເຂດບັນເທີງ ເຊັ່ນ: ການຈັດງານເທດສະການດົນຕີ, ການຈັດງານຄອນເສີດໃນຂະໜາດຕ່າງໆ, ການຈັດສະແດງລະຄອນກາງແຈ້ງ, ການເບິ່ງໜັງຈໍໃຫຍ່ກາງແຈ້ງ, ການຮັບຊົມກິລາຜ່ານຈໍໃຫຍ່ກາງແຈ້ງ ແລະ ອື່ນໆ.

II. ບາງພັນທະທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງການທີ່ມີທ່າແຮງ:

ສປປ ລາວ ໄດ້ຊຸກຍູ້ການຄ້າດ້ານບໍລິການຜ່ານການເປີດບັນດາຂະແໜງການ ໃນແຕ່ລະຂອບສັນຍາການຄ້າເສລີພາກພື້ນປະຈຸບັນແມ່ນມີການເປີດຂະແໜງບໍລິການໃຫ້ກັບສະມາຊິກທີ່ເປັນພາຄີ ແລະ ໃນຂອບຫຼາຍຝ່າຍກໍໄດ້ມີການເປີດເຊັ່ນດຽວກັນ. ຕົວຢ່າງ ຂະແໜງບໍລິການທີ່ຕິດພັນກັບການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການເດີນທາງ ໃນແຕ່ລະຂອບສັນຍາການຄ້າເສລີ ເຊິ່ງບາງຂະແໜງການຍ່ອຍໄດ້ມີການອະນຸຍາດໃຫ້ທຸລະກິດສາມາດຖືຮຸ້ນໄດ້ເຖິງ 70% ແລະ 100% ເພື່ອສົ່ງເສີມໃຫ້ມີການລົງທຶນຂອງຕ່າງປະເທດ. ໜາກຜົນຂອງການຊຸກຍູ້ສົ່ງເສີມການພັດທະນາໃນຂະແໜງການດັ່ງກ່າວ ສາມາດເຫັນໄດ້ຈາກບາງຕົວຊີ້ວັດເຊັ່ນ: ເຮັດໃຫ້ຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ລາຍຮັບ ທີ່ຕິດພັນກັບຂະແໜງດັ່ງກ່າວໃນ ສປປ ລາວ ເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໃນລະຫວ່າງປີ 2010-2015 ໄດ້ມີການເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງເນື່ອງ (ຕາຕະລາງ 04 ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ). ເຖິງວ່າຈະມີບາງໄລຍະທີ່ຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວທີ່ເຂົ້າມາຢ້ຽມຢາມ ສປປ ລາວ ຫຼຸດລົງໃນປີ 2017 ເຊິ່ງອາດຈະມາຈາກສະພາວະເສດຖະກິດໂລກທີ່ຂະຫຍາຍຕົວຕໍ່າ ແຕ່ເຫັນວ່າລາຍຮັບທີ່ເຂົ້າມາຍັງຢູ່ໃນລະດັບດີ. ການລົງທຶນທີ່

ຕິດພັນກັບຂະແໜງການທ່ອງທ່ຽວກໍ່ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍສະເພາະຂະແໜງການນໍາທ່ຽວ ແລະ ໂຮງແຮມ-ຮ້ານອາຫານ ທີ່ເປັນຂະແໜງບໍລິການທີ່ມີທ່າແຮງ ແລະ ຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງໄວວາ.

ການເປັນພາຄີຂອງສັນຍາຮັບຮູ້ເຊິ່ງກັນ ແລະ ກັນດ້ານແຮງງານທີ່ມີສີມືອາຊຽນ (MRAs) ແມ່ນການຮ່ວມມືຂອງສະມາຊິກອາຊຽນ ເພື່ອຮັບຮູ້ຄຸນວຸດທິ ແລະ ທັກສະວິຊາຊີບຂອງແຮງງານຂອງສະມາຊິກອາຊຽນໃນ 7 ຂະແໜງການ: ບັນຊີ, ວິສະວະກອນ, ສະຖາປະນິກ, ຫັນຕະແພດ, ພະຍາບານ, ການຢາ ແລະ ວັດແທກ. ໃນນີ້, ແຮງງານຈາກ ສປປ ລາວ ເມື່ອສາມາດປະຕິບັດຄົບຖ້ວນໄຂຂອງການຮັບຮູ້ໃນຂະແໜງໃດໜຶ່ງທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງຈະມີຄວາມສະດວກຂຶ້ນຕື່ມໃນການອອກແຮງງານຢູ່ພາຍໃນປະເທດທີ່ເປັນສະມາຊິກອາຊຽນ. ດັ່ງນັ້ນ, ການສົ່ງເສີມໃຫ້ຂະແໜງການທີ່ຄຸ້ມຄອງວຽກງານການສ້າງມາດຖານ ແລະ ເງື່ອນໄຂ ຂອງການຮັບຮອງພາຍໃຕ້ສັນຍາດັ່ງກ່າວ ໂດຍສະເພາະການສ້າງຊັບພະຍາກອນມະນຸດທີ່ມີສີມືແຮງງານ ແມ່ນມີຄວາມສໍາຄັນໃນການຊຸກຍູ້ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການສົ່ງອອກການບໍລິການໃນ 7 ຂະແໜງດັ່ງກ່າວ.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ໃນການສະເໜີຂໍ້ມູນກ່ຽວຂະແໜງບໍລິການທີ່ມີທ່າແຮງນີ້ ໄດ້ກວມເອົາພຽງແຕ່ບາງຂໍ້ຄິດໃນການສົ່ງເສີມແຕ່ລະຂະແໜງການ ເພື່ອໃຫ້ຂະຫຍາຍຕົວຕື່ມ. ສໍາລັບໃນລາຍລະອຽດວິທີການ ຫຼື ແຜນວຽກລະອຽດ ກົມ ນຄຕ ຈະໄດ້ວາງເປັນແຜນວຽກໃນຕໍ່ໜ້າ ເພື່ອຮ່ວມເຮັດວຽກກັບກົມກອງ ແລະ ສະຖາບັນພາຍໃນກະຊວງ ອຄ ແລະ ຂະແໜງການທີ່ກ່ຽວຂ້ອງ ເພື່ອຄົ້ນຄິດວິທີການສົ່ງເສີມຂະແໜງບໍລິການໃນຮູບແບບຕ່າງໆ ເພື່ອສ້າງໃຫ້ຂະແໜງການເຫຼົ່ານັ້ນມີຄວາມເຂັ້ມແຂງ ແລະ ສາມາດໄປສະໜອງຢູ່ຕ່າງປະເທດໄດ້. ທັງນີ້, ການລາຍງານທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງແມ່ນສະພາບການກ່ອນວິກິດການລະບາດພະຍາດໂຄວິດ-19 ເຊິ່ງພາຍຫຼັງຄວນໄດ້ມີການປະເມີນຄືນເຖິງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງແຕ່ລະຂະແໜງການຄືນໃໝ່ ໂດຍສະເພາະ ຂະແໜງທ່ອງທ່ຽວ, ກໍ່ສ້າງ ແລະ ການບັນເທີງ.

ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຂໍຮຽນລາຍງານມາຍັງທ່ານເພື່ອຊາບ.

ຮັບຮູ້ໂດຍຮອງຫົວໜ້າກົມຜູ້ຊີ້ນໍາພະແນກ

ຫົວໜ້າພະແນກ

ໂອນິດາ ວິນາວິງ

ເອກະສານຊ້ອນທ້າຍ

ຕາຕະລາງທີ 01: ການສົມທຽບ ຈຳນວນຄວາມຕ້ອງການຈ້າງງານ ກັບຈຳນວນ ນັກຮຽນ ແລະ ພະນັກງານທີ່ ຄາດວ່າຈະຮຽນຈົບ (ລະດັບວິຊາຊີບຂຶ້ນໄປ)¹⁰

	ບໍ່ແຮ່	ກະສິກຳ	ປຸງແຕ່ງ	ບໍລິການ	ໄຟຟ້າ	ລວມ
2020	100	321	1,766	31,512	342	34,040
2021	96	345	1,826	31,354	348	33,968
2022	93	531	1,912	31,068	360	33,963
2023	88	599	2,032	30,749	367	33,836
2024	83	698	2,192	30,247	376	33,596
2025	77	836	2,402	29,688	386	33,389
ຄວາມຕ້ອງການຈ້າງງານໂດຍສະ ເລ່ຍຕໍ່ປີ (2016-2025)	98	517	1,925	31,038	351	33,929
ຈຳນວນນັກຮຽນທີ່ຄາດວ່າຈະ ຮຽນ ຈົບສະເລ່ຍຕໍ່ປີ2016-2020	1,057	3,826	2,381	34,560	3,042	44,758
ອັດຕາຄວາມແຕກຕ່າງ (ຫົວໜ່ວຍ: ເທົ່າ)	10,78	7,40	1,26	1,15	8,71	1,36

ຕາຕະລາງທີ 02: ຈຳນວນນັກສຶກສາ ແລະ ຄູສອນ¹¹

ລາຍການ	ຫົວໜ່ວຍ	ປີ 2017	ປີ 2018
ຈຳນວນ ມະຫາວິທະຍາໄລ	ແຫ່ງ	5	5
ນັກສຶກສາ	ຄົນ	54,458	48,286
ຄູສອນ	ຄົນ	5,483	4,803
ຈຳນວນສະຖາບັນການສຶກ ສາຊັ້ນສູງ ແລະ ວິທະຍາໄລ	ແຫ່ງ	104	114
ນັກສຶກສາ (ຊັ້ນສູງ)	ຄົນ	63,431	57,179
ຄູສອນ	ຄົນ	5,543	4,829
ຈຳນວນໂຮງຮຽນວິຊາ ສະເພາະຊັ້ນກາງ	ແຫ່ງ	45	45

¹⁰ ຄິດໄລ່ໂດຍ ສະຖາບັນຄົ້ນຄວ້າເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ໂດຍອີງໃສ່ຂໍ້ມູນຈາກແຜນແບ່ງປັນນັກຮຽນ ແລະ ພະນັກງານເຂົ້າຮຽນ

¹¹ ແຫລ່ງຂໍ້ມູນ: ສູນສະຖິຕິເຕັກໂນໂລຊີຂ່າສານການສຶກສາ, ກະຊວງສຶກສາທິການ ແລະ ກິລາ

ນັກສຶກສາ	ຄົນ	19,936	19,849
ຄູສອນ	ຄົນ	500	1,121

ຕາຕະລາງທີ 03: ຈຳນວນໂຮງແຮມ, ເຮືອນພັກ, ຮ້ານອາຫານ ແລະ ສະຖານທີ່ບັນເທີງ ທົ່ວປະເທດ¹²

ຫົວໜ່ວຍ: ແຫ່ງ	ປີ 2017	ປີ 2018
ໂຮງແຮມ	569	670
ເຮືອນພັກ, ຮິສອດ	2,165	2,432
ຮ້ານອາຫານ	2,360	2,646
ສະຖານທີ່ບັນເທີງ	249	305

ຕາຕະລາງທີ 04: ຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ລາຍໄດ້ຈາກການທ່ອງທ່ຽວ¹³

ປີ	ຈຳນວນນັກທ່ອງທ່ຽວ (ຄົນ)	ລາຍຮັບຈາກການທ່ອງທ່ຽວ (ກີບ)
2000	737,208	113,898,285
2005	1,095,315	146,770,074
2010	2,513,028	381,669,031
2011	2,723,564	406,184,338
2012	3,330,072	506,022,586
2013	3,779,490	595,909,127
2014	4,158,719	641,636,543
2015	4,684,429	725,365,681
2016	4,239,047	724,191,957
2017	3,868,838	648,067,008
2018	4,186,432	755,342,151

¹² ແຫລ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງ ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ

¹³ ແຫລ່ງຂໍ້ມູນ: ກົມພັດທະນາການທ່ອງທ່ຽວ, ກະຊວງ ຖະແຫຼງຂ່າວ, ວັດທະນະທຳ ແລະ ທ່ອງທ່ຽວ